

”För rätt diagnosticerad och behandlad ADHD är prognosen en av de bästa vi har”

formationen om att man, i många regioner, har rätt att kräva att en utredning görs inom den utlovade Vårdgarantin på tre månader.

EN ANNAN ANLEDNING till att man dröjer med att göra en utredning är att det finns ett relativt vedertaget synsätt att man ska vänta med utredningar tills barnen är äldre – problemen kanske växer bort. Det synsättet vänder sig Lotta starkt emot.

– Det är helt fel! Ju tidigare vi kommer in med rätt förklaringsmodell desto större chanser har vi att hjälpa barnet. Men utredningen behöver inte leda till att man sätter en diagnos, förklarar hon.

Det är inte diagnosen som är det viktiga, det är förklaringsmodellen. Man måste utreda för att veta om barnet har en diagnos som kan behandlas, eller om det är något som kommer att växa bort.

– Jag tror det finns gamla tankesätt, gamla rutiner som inte är uppdaterade med de nya kunskaperna kring hur de här tillstånden faktiskt fungerar, menar Lotta.

DET HANDLAR OM TILLSTÅND, inte sjukdomar, som några av oss har haft oturen att födas med. Som man behöver kunskap om för att kunna hantera.

– Det allra viktigaste för mig är att vi ökar kunskapsnivån kring de här tillstånden. Bland personal som arbetar med det och bland familjerna och ungdomarna själva, säger hon.

Diagnoserna ska inte betraktas som en dom eller en stämpel. Det finns mycket goda förutsättningar, med rätt kunskap och rätt förklaringsmodell, att det ska gå väldigt bra för dessa barn.

– Vi behöver jobba med målsättningen att avskaffa oss själva! När alla kan det här, när kunskapen finns där den ska, då behövs vi förhoppningsvis inte längre, avslutar Lotta. ■

vackra blommor, fortsätter hon.

Det handlar alltså inte om arv *eller* miljö, utan om generna *i* sin miljö.

– Eftersom sårbarheten är ärftlig växer många orkidébarn upp i svåra miljöer. Det är dock viktigt att förstå att föräldrarna inte har orsakat det här, de har gjort så gott de kunnat utifrån sin egen sårbarhet, förklarar Lotta.

Lotta menar att det är oerhört viktigt att så tidigt som möjligt komma in och stötta familjer med riskfaktorer.

– Helst redan på mödravården. Ju tidigare vi kommer in desto större chans har vi att få orkidéerna att blomma, säger hon.

FÖR ATT HITTA DE BARN som behöver särskilt stöd, tycker Lotta att barn som har problem i sin vardag, ska ges möjlighet att utredas så tidigt som möjligt. Idag är det hälso- och sjukvården som tar beslut om och genomför utredningar, och det är långa köer dit. Utan

utredning och rätt förklaringsmodell är det svårt för socialtjänsten att sätta in rätt insatser.

– Insatser och placeringar är ofta kostsamma och har man inte rätt förklaringsmodell kan de i värsta fall också vara helt missriktade, säger Lotta.

Hon menar att vi skulle bespara barn och familjer mycket tid och lidande, och även på samhällsnivå tjäna både tid och pengar, om man från Socialtjänstens sida initierade utredningar. Då skulle det också bli tydligare *vem* som har ansvar för *vad*.

– När det till exempel gäller rätt diagnosticerad och behandlad ADHD så är prognosen en av de bästa vi har, fortsätter hon.

Hon talar om rätt insatser för föräldrar, eventuell medicinering att överhuvudtaget göra rätt sorts insatser. Men det kräver att man har gjort en god och omsorgsfull utredning först.

Ett av problemen kring nuvarande ordning är de långa köerna. Lotta försöker sprida in-